

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Frisprog mod H. H. Hr. Biskop Mynsters Forslag til en ny Forordnet Alterbog

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 134. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1839_640-txt-shoot-idm5087.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

At det er denne, det Nittende Aarhundredes store Opgave, Hr. Biskop *Mynster* ogsaa ved sit Forslag til et nyt Ritual og en ny Alterbog har søgt at løse, er umiskiendeligt, men at han aldeles har forfeilet den *gyldne* Middelvei, er, efter min Overbeviisning, ligesaa. En saadan Feiltagelse kan imidlertid selv den klogeste Mand uden Rødmen være bekiendt, da vi nys har seet, at selv *Engelskmændene*, der dog bedst maatte kiende den gyldne Middelvei mellem *Frihed* og *Trældom*, dog aldeles forfeilede den med Negerne, hvis Middel-Tilstand som "*Lærlinger*" kostede store Penge og var dog *Trældom*. At det nemlig var en saadan Middel-Tilstand mellem *Frihed* og *Trældom*, hvori Hr. Biskoppen vilde have *Præsterne* sat, saa "*Lærdommen* blev fri inden visse ei for snevre Grændser," men *Munden* blev *trælbundet* til *Formularerne*, hvori Hr. Biskoppen med Flid har stræbt at udtrykke Alt hvad han anseer for *Hovedlærdomme*, det har han selv sagt os, og at han desuden vilde i alle muelige Maader have os bundet til Aarstider, 135Maaneder, Dage og Klokkeslet, ja, selv til den *Opstilling* af Konfirmanderne, han finder passende, det kan vi see, saa det blev et "*Lærlingskab*," hvis Frihed de Sorte paa hin Side Havet ei skulde misunde os. Vort *Lærlingskab* vilde desuden falde saameget tungere, som det paa den ene Side angik en Virksomhed af aandelig fri Natur, og paa den Anden ei skulde danne Overgangen fra *Trældom* til *Frihed*, men fra *Frihed* til *Trældom*, saa vi maae vel stritte imod, det bedste vi kan, og især maa en gammel Svend, som jeg, der slet ikke kan "lære om igien," kæmpe fortvivlet for sin smule *Tilværelse* i Stats-Kirken. Det burde vist Hr. Biskop *Mynster* betænkt, og enten seet til at hitte en anden Middelvei, der ikke var saa stenet, eller ladt det slæbe af, som det er, men da han nu ikke har gjort det, da jeg ikke har mindste Haab om enten at *han* vil ændse hvad *jeg* skriver, eller at Nogen i *Commissjonen* vil gjøre det giældende, saa maa det vel synes spildt Umage hvad jeg her har gjort, undtagen som et Vidnesbyrd for Efterslægten, at jeg ikke sov paa min Post. Jeg kiender nemlig meget godt den *statskirkelige* Afstand mellem *Biskoppen* i *Sælland* og *Præsten* ved *Vartou*, og den tilsvarende Forskiel mellem deres Indflydelse paa de offentlige Anliggender, om jeg end i *Literaturen*, hvor vor Lovgivning har nedbrudt Skillrummet og hvor Navnene "*Mynster* og *Grundtvig*" jo immer følges ad, kan synes at glemme det. Jeg veed meget godt, at naar Re136gieringen først har overdraget Hr. Biskoppen at foreslaae et Ritual og en Alterbog efter sit Hoved, og givet ham Forsædet i den *Commissjon*, der skal prøve Forslaget, og sammensat *Commissjonen*, som han kunde ønske; da kan og vil *Majestæten* vel, om *Commissjonen* end ikke tilraader det, bære over med dem af sine *Præster*, som allerunderdanigst forestille, at de ved *Sacramenterne* umuelig med god Samvittighed kan gjøre de *Forandringer*, og kun med Livet i Hænderne gjøre det halsbrækkende Springom med *Texterne*; men der er liden eller ingen Udsigt til at Regieringen skulde, som jeg ønsker, lægge hele Forslaget paa Hylden til *Bastholms*, *Bojsens* og *Balles*, slet ingen Udsigt til at Den, tvertimod Hr. Biskoppens Anskuelse af Stats-Kirkens Tarv, vilde tilegne sig min. Hvor vis jeg derfor end er paa, at en fuldkommen *aandelig Frihed* vilde skaffe Stats-Kirken de bedste *Præster*, ligesom den unægtelig aabnede gode *Præster* den skønneste og mest velgiørende Virksomhed, tør jeg dog for Øieblikket slet ikke vente et saadant *Mirakel*, og har kun sagt Alt, fordi den Herre, hvis Tjener jeg er, vil have det Lys, Han tænder hos os, til at skinne for alle dem "som er i Huset."